

FORSKARFREDAG

— En del av europeiska Researchers' Night —

2017

**Forskare är vanliga människor med
ovanligt spännande jobb!**

afa
FÖRSÄKRING

IKEM
Innovations- och kemindustrierna i Sverige

JERNKONTORET

 Kungl. Vitterhetsakademien
KUNGL. VITTERHETS AKADEMIE
OCH AVHETTES HANDELEN

Na
NATURVETARNA

Oscar och Maria Ekmans
Donationsfond

SULF

 Sveriges Ingenjörer

 Teknikföretagen

ForskarFredag finansieras av EU:s forsknings- och
innovationsprogram Horisont 2020, GA No 722934.

 Vetenskapsrådet

VINNOVA

Wenner-Gren Stiftelserna

 FORSK

Vetenskap & Allmänhet

ForskarFredag 2017 – VA-rapport 2017:4

ISSN: 1653-6843

ISBN: 978-91-85585-88-5

Utgivare: Vetenskap & Allmänhet, VA

Box 5073, 102 42 Stockholm

Telefon: 08-791 30 54

E-post: info@v-a.se

Webbplats: www.v-a.se

Facebook/Twitter/Instagram: [@vetenskapallm](https://www.facebook.com/vetenskapallm)

Redaktörer & Grafisk form: Lena Söderström & Lotta Tomasson

Foto framsida: Karlstads universitet

Foto baksida: Umevatoriet, Umeå

Om ForskarFredag

ForskarFredag är Sveriges mest spridda vetenskapsfestival. År 2017 kunde skolklasser, barnfamiljer och andra nyfikna träffa forskare på 28 orter över hela landet den 29 september.

Syftet är att skapa mötesplatser för forskare och allmänhet och visa hur roligt, spännande och vardagsnära forskning kan vara. Målgruppen är den breda allmänheten, inte minst barn och unga.

Under dagen och kvällen arrangerades experiment, workshops, prova-på-aktiviteter, vetenskapsshower, tävlingar, samtal, utställningar, science cafés och mycket mer. Lokala arrangörer var universitet och högskolor, science center, kommuner, landsting, museer, regioner och forskningsstationer.

ForskarFredag är en del av European Researchers' Night som uppmärksammas i mer än 300 städer och når över en miljon människor i hela Europa varje år, alltid den sista fredagen i september.

BAKGRUND

European Researchers' Night instiftades av EU-kommissionen 2005. Sedan 2006 har de svenska aktiviteterna knutits samman under det gemensamma namnet ForskarFredag och koordinerats av föreningen Vetenskap & Allmänhet, VA.

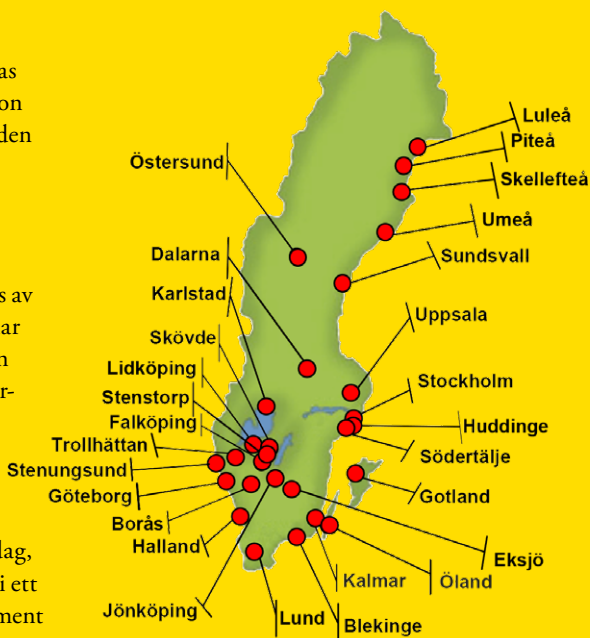
Sedan 2009 anordnas ett årligt mass-experiment i anslutning till ForskarFredag, där tusentals skolelever hjälper forskare i ett forskningsprojekt. 2017 års massexperiment

heter Nyhetsvärderaren. Sedan 2012 arrangeras tävlingen Forskar Grand Prix som en del av ForskarFredag.

SAMARBETSPARTNERS

ForskarFredag i Sverige 2017 stöddes av AFA Försäkring, EU-kommissionen, IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, Jernkontoret, Kungl. Vitterhets-akademien, Naturvetarna, Oscar och Maria Ekmans donationsfond, SULF – Sveriges universitetslärare och forskare, Sveriges Ingenjörer, Teknikföretagen, Vetenskapsrådet, VINNOVA, Wenner-Gren Stiftelserna och ÅForsk, och lokalt av fler finansörer och medarrangörer.

EVENEMANGSORTER 2017:

TECKNINGSTÄVLING 2017: Rita dig själv som forskare

Barnen är framtidens forskare. Men hur ser de sig själva i forskarrollen? Vad vill de forska om?

I september 2017 bjöd ForskarFredag in barn i hela Sverige att rita sig själva som forskare. **1 237** teckningar från över 70 klasser i årskurs F–6 kom in.

UPPGIFT:

Rita dig själv som forskare!

Tänk dig att du är vuxen och arbetar som forskare. Vad forskar du om? Hur går du till väga, vad har du till hjälp och hur ser omgivningen ut?

Beskriv din tanke bakom teckningen med några ord eller meningar, på baksidan av pappret.

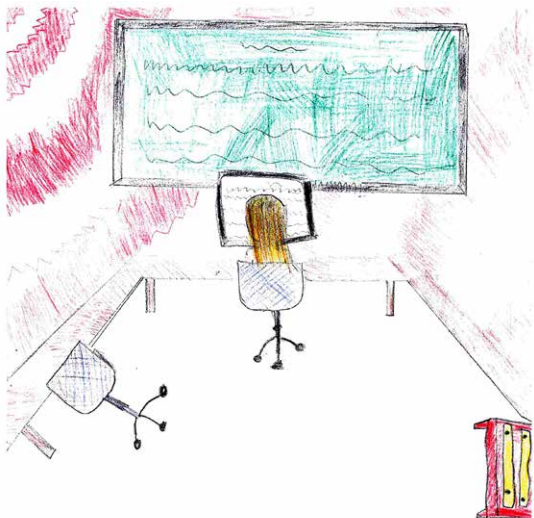
BAKGRUND

Första gången teckningstävlingen "Rita dig själv som forskare" genomfördes var år 2007. Nu, tio år senare, upprepade vi tävlingen! De olika tävlingsbidragen kommer att jämföras för att se om någon förändring skett efter 10 år.

"Jag vill forska om hur djur lever i Afrika."

Duco, förskoleklass, Solenskolan, Härnösand (teckningen är något beskuren).

"Jag forskar om hur man kan få stopp på alla krig som finns på jorden. Så att det blir fred."

Bild: Amanda Spångberg, klass 6, Vänga skola, Skärblacka. (teckningen är något beskuren).

UTSTÄLLNINGAR
arrangerades i:

**Dalarna,
Luleå,
Stenstorp,
Stockholm,
Sundsvall &
Umeå.**

"Foto från ForskarFredag i Sundsvall där våra fina teckningar var med på utställningen"

Bild: Instagram
@stenbergaskolan.ljusne

EFTER TÄVLINGEN

Teckningarna studeras av forskare vid Barn- och Ungdomsvetenskapliga institutionen på Stockholms universitet, under ledning av professor Anne-Li Lindgren.

En populärvetenskaplig rapport publiceras våren 2018. Teckningarna skänks sedan till Svenskt Barnbildaarkiv i Eskilstuna.

Priser lottades ut till tio klasser. Läs mer om tävlingen, vinnarna och se fler bidrag på forskarfredag.se/teckningstavling-2017

Aktiviteter

ForskarFredag 2017 bjöd på 456 olika aktiviteter i hela landet:

146 DIALOGAKTIVITETER – WORKSHOPS, SEMINARIER, SAMTAL I SMÅGRUPPER, FORSKARFIKA, FILMVISNING, SCIENCE CAFÉS, GUIDADE TURER, AFTER WORK, AFTER SCHOOL, LÅNA EN FORSKARE M.M.

150 EXPERIMENT, MAKER SPACE OCH PROVA PÅ-AKTIVITETER.

160 UTSTÄLLNINGAR, TÄVLINGAR, FYSIK- & KEMISHOWER, DEMONSTRATIONER, SCIENCE SLAM, FORSKAR GRAND PRIX, LEKAR M.M.

Exempel:

Vardagsbrott och artificell intelligens

Hollywoodfysik Legorobotprogrammering

Digitalisering Kan man göra kläder av träd?

Forskning om historia och arkeologi Ljusshow

Mjölksprovning Vetskapsteater: Syltburkar och mikrovågor – en sällsynt smart historia

Speed-dating Barnlabbar Testa ditt eget DNA

Prova-på aktiviteter under ForskarFredag i Piteå.

Bild: ForskarFredag Piteå/ Isa Stoltz

ForskarFredag i Karlshamn hade en guidning i realtid på CERN för besökande elever. Bild: ForskarFredag Blekinge

VIRTUELL GUIDNING PÅ CERN

På Kreativum science center fick 170 gymnasieelever följa med på en guidning på CERN. En svensk guide visade runt på anläggningen och eleverna ställde frågor via en direktlänk. Närheten till forskningsanläggningen Max IV i Lund ger en direkt koppling till framtida jobb och utvecklingsmöjligheter för de elever från Blekinge som besökte ForskarFredag.

Läs mer på www.forskarfredag.se/cern

Genomsiktigt trä Nanoteknik Lasershow

Arkivdetektiv Självkörande bilar

Tio myter om gluten Den pågående klimatförändringen Kan man tillverka spindeltråd av mjölk?

Kan skogen rädda liv? Sjukhusfysik

Astronomisk visning Hur undersöker forskare

känsliga kulturarvsföremål? Industrihistoria

Vad är depression och hur kan fysisk aktivitet

hjälpa? Sputnik – 60 år i rymden

LÅNA EN FORSKARE

Om inte klassen kan komma till ForskarFredag, kan ForskarFredag komma till klassen! 2017 fick elever i **Borås, Göteborg, Piteå, Stenstorp och Trollhättan** besök av forskare i skolan. Läs intervjuer med forskarna på sidan 16.

Exempel på Program 2017

UMEÅ

ForskarFredag i Umeå arrangeras av Umevatoriet och Umeå universitet.

På ForskarFredag i Umeå kunde man testa både Virtual Reality och Augmented Reality.

Bild: Umevatoriet/ForskarFredag Umeå

550 små och stora besökare besökte Umevatoriet, Umeås Science center, under öppet hus kl. 16–20.

Två fullsatta fysik- och kemishower hölls på Profilteatern i Umeåns Företagspark.

Besökare känner på en riktig rymdsten under ForskarFredag i Umeå. Bild: Umevatoriet/ForskarFredag Umeå

UR PROGRAMMET:

- Experimentera, prova på, lyssna och fråga, var nyfiken med oss! Möt forskare från Umeå universitet och Västerbottens läns landsting.
- Möt kemi-draken Berta som experimenterar med de yngre barnen.
- Titta på hur skelettet rör sig och hur hjärnan ser ut med medicinsk teknik.
- Fysik-/kemishow.
- Utställning i samband med teckningstävlingen Rita dig själv som forskare.
- Se spår från den kosmiska bakgrundsstrålningen i en dimkammare.

... och mycket mer!

Den populära fysik- och kemishowen i Umeå. Bild: Umevatoriet/ForskarFredag Umeå

Exempel på

Program 2017

LUND

ForskarFredag Lund arrangeras av Vattenhallen Science Center.

Över **200** gymnasielever från hela Skåne deltog i en forskarmässa där möten med forskare i små grupper skedde under dagen. I slutet av dagen öppnades dörrarna för allmänheten.

Elever i dialog med forskaren Francesca Curbis om Max IV-laboratoriet i Lund.

Bild: ForskarFredag Lund/Vattenhallen

GOTLAND

Ett samarbete mellan Riksantikvarieämbetet, Uppsala universitet – Campus Gotland och Fenomenalen Science Center i Visby. Drygt **220** personer besökte Fenomenalen under torsdagen och fredagen och lärde sig mer om kulturvård och kulturarv.

UR PROGRAMMET:

- Hur bevarar man gamla föremål och byggnader?
- Hur analyserar man känsliga föremål?
- Hur levde människor förr?
- Presentation av samlingar med VR och 3D
- Hur bevarar man saker av plast för framtiden?

... och mycket mer!

Besökare i samtal med Jing Li, forskare i teknisk vattenresurslära, på ForskarFredag i Lund.

Bild: ForskarFredag Lund/Vattenhallen

UR PROGRAMMET:

- Science Slam – besökarna agerar jury för att utse den forskare som kan presentera sin forskning på bästa och mest intresseväckande sätt.
- Miniföreläsningar med frågestund.
- Vetenskapsspelet Expedition Mundus – lär dig tänka och arbeta som forskare.
- VR-teknik demonstreras av forskare.
- Sputnik 60 år – filmvisning och samtal med astronom.

... och mycket mer!

Analys av pigment på ett manuskript med röntgenfluorescens (XRF), som demonstrerades på ForskarFredag Gotland. Bild: Riksantikvarieämbetet

STOCKHOLM

ForskarFredag Stockholm arrangeras av Vetenskapens Hus tillsammans med Stockholms tre största universitet: KTH, Stockholms universitet och Karolinska Institutet, samt Stockholms stad, i samarbete med andra organisationer och företag.

2017 hölls huvudevenemanget på AlbaNova universitetscentrum och Vetenskapens Hus med programpunkter parallellt under hela dagen. Samtidigt pågick en stor prova-på-utställning såväl inom- som utomhus. Öppet för allmänheten men skolungdomar var speciellt inbjudna.

På SciLifeLab, Science for Life Laboratory, erbjöds möten med forskare och rundvandringar i labbmiljö.

På kvällen fortsatte evenemanget för allmänheten med labbvisningar, shower, utställningar och andra aktiviteter. Totalt lockade ForskarFredag Stockholm ca **4 300** besökare.

Anna Ramberg bild- och slöjdpedagogik vid Konstfack på Forskarutställning med prova-på under ForskarFredag i Stockholm. Bild: Lotta Wiker/Konstfack

UR PROGRAMMET:

- Möt tre forskare – dialog med forskare
- Forskar Grand Prix
- Fysikdemonstration
- Forskarutställning/Prova-på-utställning
- Forskardialog - en forskare per klass
- Filmvisning med forskare
- EU-quiz
- Hollywoodfysik
- Frukostföreläsning på Friskis & Svettis

... och mycket mer!

ÅLSKADE PRESENTATIONEN OM GENOMSKINLIGT TRÅ!

TJEJ BESÖKARE 17 ÅR,
FORSKARFREDAG STOCKHOLM

2017 var huvudarenan för ForskarFredag Stockholm belägen utanför och inne i AlbaNova universitetscentrum. Bild: Christofer Andersson/Vetenskapens Hus

Massexperiment 2017: Nyhetsvärderaren

**FORSKAR
FREDAG** 2017
NYHETSVÄRDERAREN

De nyheter svenska ungdomar möter i sina sociala media-flöden har många källor. De flesta upplevs som trovärdiga. Facebook levererar de flesta – men inte de mest pålitliga – nyheterna bland sociala medier. Det är några preliminära resultat från ForskarFredags massexperiment Nyhetsvärderaren.

Närmare **12 000** elever var anmälda till massexperimentet med det högaktuella ämnet källkritik i digitala medier. Tillsammans hjälpte de forskare att undersöka vilka nyheter som rör sig i ungas digitala flöden, och hur trovärdiga nyheterna är.

Elever på Härnösands gymnasium deltar i massexperimentet Nyhetsvärderaren. Bild: Anna-Carin Eliasson

Med hjälp av ett digitalt verktyg samlade eleverna in, kategoriserade och granskade nyheter på ett vetenskapligt sätt. Genom att delta tränade ungdomarna sin förmåga att källkritiskt granska nyheter i sina egna flöden, samtidigt som de var med och skapade ny kunskap om vilka typer av nyheter som unga tar del av i olika kanaler.

En populärvetenskaplig rapport publiceras i början av 2018.

Nyhetsvärderaren är ett samarbete mellan *Vetenskap & Allmänhet*, *Uppsala universitet* och *RISE Interactive*. Massexperimentet genomförs med stöd från Vinnova och EU:s forsknings- och innovationsprogram Horisont 2020 via ForskarFredag.

Mer info: forskarfredag.se/nyhetsvarderaren

DET HAR VARIT EN HELT OTROLIG UPPSLUTNING. ELEVER OCH LÄRARE HAR GJORT ETT FANTASTISKT JOBB SOM FORSKNINGSSASSISTENTER I DET HÄR UNIKA EXPERIMENTET.

THOMAS NYGREN, DOCENT VID UPPSALA UNIVERSITET OCH ANSVARIG FORSKARE FÖR NYHETSVÄRDERAREN.

Sedan 2009 anordnas ett årligt massexperiment som en del av ForskarFredag. För forskare är det ett unikt tillfälle att samla in data från hela Sverige och sprida sin forskning. För eleverna innebär det en möjlighet att delta i riktig forskning.

Jönköping är en av 28 orter som arrangerar aktiviteter i samband med ForskarFredag och massexperimentet Nyhetsvärderaren. Foto: Janerik Henriksson/TT

Elever ska delta i massexperiment om källkritik

JÖNKÖPING. Hur trovärdiga är nyheterna i ungdomarnas digitala flöden? Genom ForskarFredags massexperiment Nyhetsvärderaren ska forskare tillsammans med lärare och elever ta reda på just detta.

Publicerad 28 mars 2017 kl 12:37

Marknadsföring & press

ForskarFredag och Forskar Grand Prix omnämndes minst **192** gånger i olika medier, på hemsidor och i bloggar.

Se filmer på ForskarFredags YouTube-lista:

<http://bit.ly/ForskarFredag-film>

Besök gärna ForskarFredag på Facebook:

<facebook.com/ForskarFredag>

Bild: [helagotland.se/Gotlands Tidningar](http://helagotland.se/Gotlands_Tidningar)

Exempel på

ARTIKLAR OCH INSLAG:

MAJ 2017

- **Elever lär sig källkritik i stort massexperiment**
– Vetenskapsradion

AUGUSTI 2017

- **Svenskt massexperiment ska undersöka och förbättra ungdomars källkritik på nätet**
– Metro
- **Ungas nyhetsvardag ska kartläggas** – SVT nyheter

SEPTEMBER 2017

- **Trovärdigheten i ungas nyhetsflöden granskas**
– Dagens Nyheter
- **"Jag hoppas få många kluriga frågor"**
– Hjärnfonden
- **Elever på Hjulsbroskolan: information måste vara trovärdig** – Sveriges Radio P4 Östergötland
- **Fredagsmys med forskare – i Södertälje blir det speeddejting** – LT Länstidningen i Södertälje
- **ForskarFredag: Spännande möten med forskare i Lidköping** – Lidköpingsnytt.nu

- **Dalaelever i experiment om falska nyheter**
– Sveriges Radio P4 Dalarna
- **Elever forskar om sina egna nyhetsflöden**
– Sydsvenskan
- **Fake News eller inte: "Jag brukar tänka på källkritik rätt ofta"** – TV4 Nyhetsmorgon
- **Ewa vann Blekinges Forskar Grand Prix**
– Sydöstran

- **Forskarfredag: Så bidrar Mittuniversitetets forskare till att lösa världsproblemen**
– Sundsvalls tidning
- **Forskning i fokus på Stadsbiblioteket**
– Hallandsposten
- **Med forskning i köpcentrum**
– Nya Wermlands-Tidningen
- **Möt en forskare** – Sveriges Radio Vaken med P3 & P4
- **Gymnasieelever fick rundtur på unika CERN**
– Sveriges Radio P4 Blekinge

OKTOBER 2017

- **Luleåklass vann nationell tecknartävling**
– Norrbottenskuriren

NOVEMBER 2017

- **Han gjorde forskningen mest begriplig**
– TV4 Nyhetsmorgon

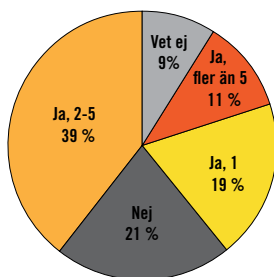
Bild: Sveriges Radio P4 Blekinge

Besökare

ForskarFredag besöktes av minst **14 386** personer. Ytterligare ca 1 250 elever deltog i teckningstävlingen, och över 12 000 elever medverkade i massexperimentet Nyhetsvärderaren.

HAR DU PRATAT MED NÅGON FORSKARE UNDER FORSKARFREDAG?

Högstadi- och gymnasieelever i prova på-aktiviteter under ForskarFredag Huddinge.

Bild: Södertörns högskola/Anna Hartvig

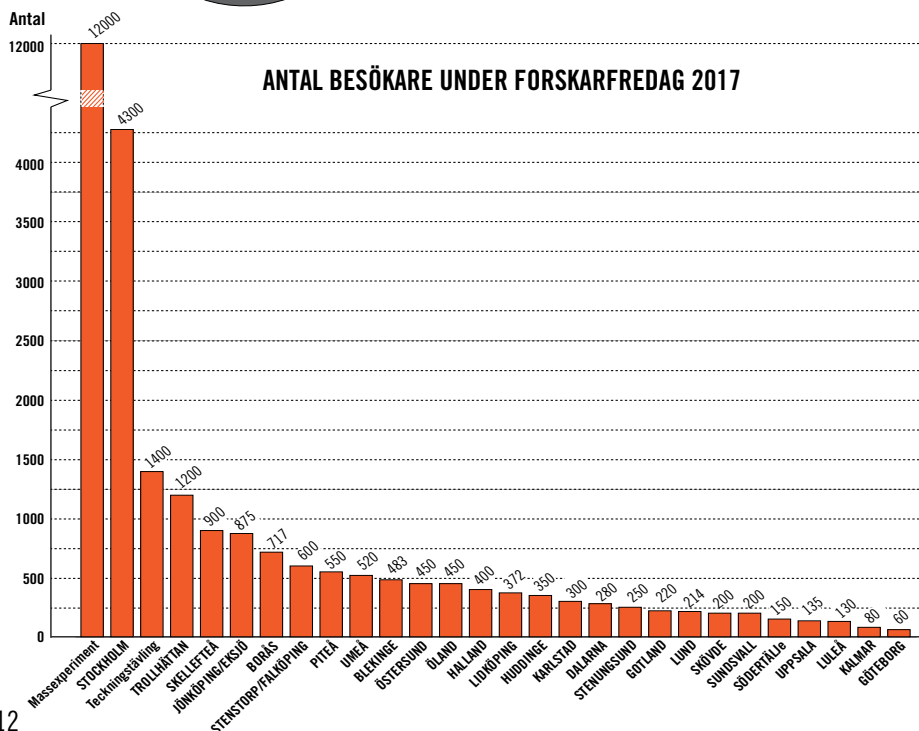
1 889 personer svarade på besöksenkäten:

55 % gick på **gymnasiet** och
25 % i **grundskolan** åk 7–9.

DET VAR DET BÄSTA JAG VARIT PÅ MED SKOLAN.

**KILLE 15 ÅR, BESÖKARE
FORSKARFREDAG LULEÅ**

KUL MED FORSKARE FRÅN OLIKA LÄNDER!

TJEJ 17 ÅR, BESÖKARE
FORSKARFREDAG LUND

Besökare testar en ögondusch på ForskarFredag i Sundsvall. Bild: ForskarFredag Sundsvall/Mittuniversitetet

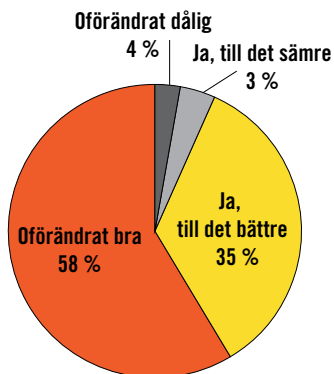
DET UPPMUNTRADE MIG ATT BLI FORSKARE NÄR JAG BLIR STOR :)

TJEJ 11 ÅR, BESÖKARE
FORSKARFREDAG TROLLHÄTTAN

Station på ForskarFredag Jönköpings forskarmässa.
Bild: ForskarFredag/Vetenskap & Allmänhet

HAR DIN UPPFATTNING OM FORSKARE ÄNDRATS EFTER FORSKARFREDAG?

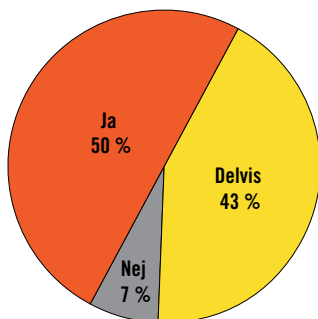
Speeddating mellan högstadiееlever och forskare på ForskarFredag i Luleå. Bild: Teknikens Hus/ForskarFredag Luleå

Lärare

98 lärare fyllde i en särskild utvärderingsenkät efter årets ForskarFredag:

60 % svarade att klassen **inte besökt eller haft besök av någon forskare** förutom i samband med ForskarFredag.

GAV BESÖKET ETT MERVÄRDE TILL DIN UNDERVISNING?

” I ARBETET MED ELEVERNA GÅR DET ATT NÄMNA BESÖKET OCH PEKA PÅ T. EX. ATT FORSKARE LÅNGTIFRÅN ÄR "GUBBAR" MED SKÄGG OCH VIT ROCK.

LÄRARE MELLANSTADIET, TROLLHÄTTAN

” JAG LÄR MIG SJÄLV. ELEVERNA HAR KUL. DET ÄR SPÄNNANDE.

LÄRARE GYMNASIET, STOCKHOLM

” KUL ATT VISA VÅRA BARN RIKTIGA FORSKARE OCH VAD DE FORSKAR KRING!

LÄRARE HÖGSTADIET, HUDDINGE

Barnen bjöds in till kemiexperiment under ForskarFredag på 2047 Science Center i Dalarna.

Bild: 2047 Science Center

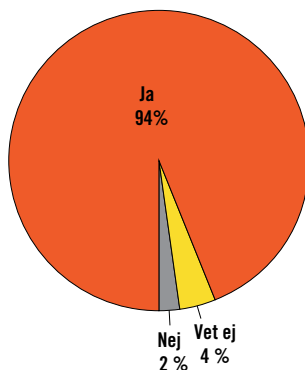
” FLER ELEVER BLEV SUGNA PÅ FORTSATT STUDIER.

LÄRARE GRUNDSKOLA, LULEÅ

” DET ÄR VIKTIGT ATT ELEVERNA FÅR SYN PÅ YRKESKATEGORIER SOM INTE SÅ OFTA REPRESENTERAS I VARE SIG MEDIA ELLER VIA PRAKTIK.

LÄRARE HÖGSTADIET, TROLLHÄTTAN

KAN DU TÄNKA DIG ATT BESÖKA/FÅ BESÖK AV FORSKARFREDAG IGEN?

Forskare

501 forskare medverkade i ForskarFredag 2017, med en jämn fördelning mellan könen.

Totalt medverkade 721 personer, inklusive studenter, pedagoger, kommunikatörer och annan personal.

” MÅNGA FÅR UPP ÖGONEN OCH FASCINERAS AV EN VÄRLD DE INTE KÄNDE TILL SEDAN TIDIGARE
MANLIG FORSKARE, MEDVERKADE I FORSKARFREDAG ÖLAND

157 forskare fyllde i en utvärderingsenkät efter årets ForskarFredag:

64 %
har fått **nya insikter eller inspiration** från besökarna.

97 %
kan tänka sig att **medverka i ForskarFredag igen**.

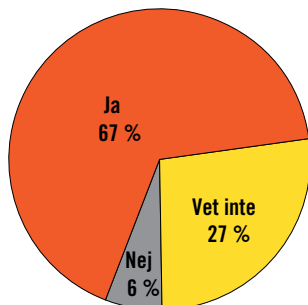
75 %
har blivit **mer positiva till att möta allmänheten och berätta om sin forskning**.

” ATT HA EN DIALOG MED BARN ÄR ALLTID INSPIRERANDE, TILL STOR DEL EFTERSOM BARN NATURLIGT TÄNKER UTANFÖR RAMARNA OCH KAN FÅ DIG SOM FORSKARE ATT VIDGA DITT PERSPEKTIV.
KVINNLIG FORSKARE, MEDVERKADE I FORSKARFREDAG BORÅS

After work med Forskar-quiz på ForskarFredag i Trollhättan.
Bild: ForskarFredag Trollhättan/Högskolan Väst

TYCKER DU ATT DU HAR BIDRAGIT TILL ATT INSPIRERA UNGA TILL ATT VILJA SATSA PÅ EN FORSKARKARIÄR?

Anna Dreber Almenberg, professor i nationalekonomi, och Katarina Wadstein MacLeod, docent i konstvetenskap, spelar Expedition Mundus med besökare på ForskarFredag i Huddinge. Bild: Robert Lagerström/Sveriges unga akademi

Möt ForskarFredag-forskare

Inför ForskarFredag intervjuades tre av forskarna som skulle medverka på olika evenemang runtom i landet. Intervjuerna i sin helhet finns på ForskarFredags webbplats.

ERIKA WALL

Erika är docent i sociologi vid Mittuniversitetet i Östersund. Som barn trivdes hon inte i skolan, men intresset för samhället och människor ledde ändå till en forskarkarriär. På ForskarFredag 2017 träffade hon elever på Dalénium science center i Stenstorp för att prata om risker i vardagen.

VARFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT BERÄTTA OM SIN FORSKNING?

– Det är allmänheten som finansierar det vi gör; det är deras forskning, inte min. Det är också viktigt för att forskningen ska göra skillnad. Men då behöver vi hitta nya former för forskningskommunikation – vetenskap-

liga artiklar är inte det bästa sättet att nå ut till allmänheten.

VAD GÖR DU PÅ FORSKARFREDAG?

– Jag är på ForskarFredag i Stenstorp. De har ett projekt varje år med elever i årskurs sex. I år är det ett projekt där eleverna har fått formulera något som de upplever som en risk i sin vardag och hitta lösningar.

Jag har tagit del av elevernas material och ska nu presentera för eleverna vilka risker och lösningar de lyft fram och om vi kan se något mönster. Jag hoppas att skolan och kommunen uppmärksammar elevernas idéer!

Läs hela intervjun: www.forskarfredag.se/mot-en-forskare-erika-wall

Bild: Erika Wall

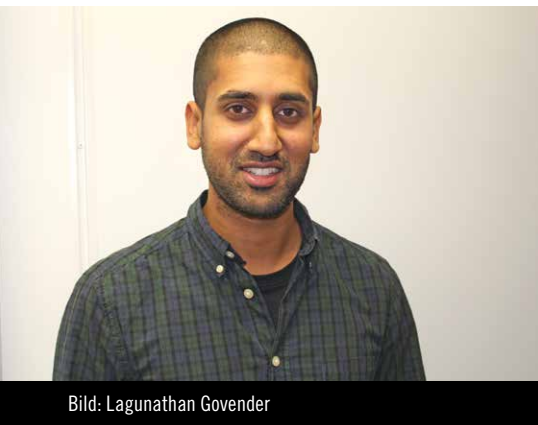

Bild: Lagunathan Govender

LAGUNATHAN GOVENDER

Lagunathan går på forskarutbildningen i socialt arbete vid Linnéuniversitetet i Växjö och forskar om socialtjänstens och kommuners arbete med arbetslösa bidragstagare. 2017 deltog han i ForskarFredag för första gången.

VAD KRÄVS FÖR ATT BLI EN BRA FORSKARE?

– Intresse och nyfikenhet. Det är svårt att forska om något som man inte tycker är spännan-

de, tror jag. Man behöver också läsa en hel del. Det kanske kan låta avskräckande att man ägnar så mycket tid åt att läsa, men har man en nyfikenhet och ett intresse så lär man sig att tycka om läsningen väldigt mycket.

VARFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT BERÄTTA OM SIN FORSKNING?

– Många människor har inte en så klar bild av hur det är att forska. Genom att berätta om det kan man ge dem en mer nyanserad bild. Det är viktigt att kunskapen inte stannar inom forskningsvärlden, utan att det också finns en dialog i samhället mellan olika yrken och grupper.

FREDRIK STÅHL

Fredrik är professor i genetik och har forskat både vid Göteborgs universitet och vid Högskolan i Borås. På ForskarFredag var han en av de forskare som besökte skolklasser för att prata om forskning i aktiviteten Låna en forskare.

HUR SVÅRT ÄR DET ATT BESKRIVA SIN FORSKNING FÖR EN MELLANSTADIEKLASS?

– Inte svårt alls. Det beror lite på vilket forskningsområde du har och hur du lägger upp det. Eleverna har inga problem att förstå abstrakt tänkande. Lärarna kan förbereda klassen genom att gå igenom vissa moment i förväg. När man kommer in i ett klassrum får man mycket gratis, bara att det kommer in en ny person i klassrummet gör att det händer något roligt och spännande.

VARFÖR ÄR DU MED PÅ FORSKARFREDAG?

– ForskarFredag är ett superbra initiativ! Hade inte ForskarFredag funnits hade jag

NÄR JAG GICK I GYMNASIET HADE JAG SJÄLV UPPSKATTAT ATT FÅ HÖRA MER OM OLIKA VÄGAR MAN KAN TA OCH OLIKA SAKER MAN KAN JOBBA MED.

LAGUNATHAN GOVENDER

VAD GÖR DU PÅ FORSKARFREDAG?

– Jag ska vara med på ForskarFredag i Jönköping och berätta om det jag forskar om och hur det är att forska. Jag ska stå vid en station och prata med gymnasieelever, framför allt. Det kommer att bli mycket dialog. Det känns bra, jag gillar när det är interaktivt.

Läs hela intervjun: www.forskarfredag.se/mot-en-forskare-lagunathan-govender

nog inte tänkt på att åka ut och prata i skolklasser.

Poängen är inte att alla ska bli forskare, betonar han.

– Om man ska ha en välfungerande demokrati och att folk ska känna att de är med

och fattar beslut, då är folkbildning viktigt. ForskarFredag är en del av folkbildningen för både vuxna och barn. Det är viktigt ur ett samhällsperspektiv med allmänbildning och ett intresse för samhället. Där gör ForskarFredag en stor insats.

Läs hela intervjun: <https://forskarfredag.se/mot-en-forskare-fredrik-stahl/>

Fredrik Ståhl. Bild: Ulf Nilsson

Forskar Grand Prix

Presentera din forskning inför en publik så spännande, inspirerande och pedagogiskt som möjligt – på fyra minuter! Det är utmaningen för forskarna som tävlar i Forskar Grand Prix.

Publiken och en jury med representanter för akademien, media och scenkonst bedömer de tävlande och utser tillsammans en vinnare. Vinnarna i deltävlingarna under ForskarFredag möts i en nationell final. Alla tävlande får träning i presentationsteknik och gestaltning/scenspråk.

DELTÄVLINGAR 2017: BLEKINGE, BORÅS, LUND, MALMÖ, SKÖVDE, STOCKHOLM och UPPSALA

2017 kunde forskare från hela landet för första gången tävla om en plats i den nationella finalen i Stockholm genom "öppen anmälan". En jury bedömde inskickade videopresentationer och valde ut två vinnare som gick direkt till final. Nio finalister gjorde slutligen upp i finalen, som sänds i Kunskapskanalen och kan ses på UR Play.

Forskaren Ellen Lindell vann den lokala deltävlingen i Forskar Grand Prix på ForskarFredag i Borås.
Bild: ForskarFredag Borås/ Suss Wilen

FINALISTER 2017:

"Att vara yngre och leva efter en hjärtinfarkt"

Ewa Andersson, Blekinge tekniska högskola

"Hur kan man själv minska smärta?"

Birgitta Häggman-Henriksson, Malmö högskola

"Balochiska – att skapa ett skriftspråk!"

Carina Jahani, Uppsala universitet

"Ökad kunskap motverkar utveckling av hjärtsjukdomar"

Alexandra Krettek, Högskolan i Skövde

"Karismatiskt ledarskap kräver kritiskt tänkande!"

Lena Lid Falkman, Handelshögskolan, Stockholm

"Blir du yr i sängen? Att ställa diagnos för kristallsjuka"

Ellen Lindell, Södra Älvsborgs sjukhus och Göteborgs universitet

"Att räkna neutroner i en Helium-kris"

Emil Rofors, Lunds universitet

"En tilltalande hypotes om vitamin D och multipel skleros"

Peter Ueda, Södersjukhuset och Karolinska Institutet

"Design som forskningsverktyg"

Stina Wessman, RISE Interactive Institute, Eskilstuna

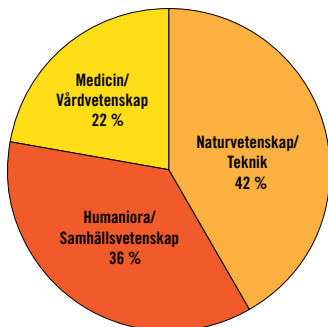
” JAG TYCKER DET HAR VARIT VÄLDIGT GIVANDE, OCH JAG UPPMANAR VERKLIGEN ALLA FORSKARE ATT GÖRA SÅDANA HÄR SAKER.

KVINNLIG DOCENT,

TÄVLANDE FORSKAR GRAND PRIX I MALMÖ

36 forskare deltog i Forskar Grand Prix 2017.
64 procent av de tävlande var kvinnor och
36 procent män. Se forskargrandprix.se

FORSKARPRESENTATIONERNAS ÄMNESTILLHÖRIGHET

” ATT FÅ SAMMANFATTA DET VIKTIGASTE MED MIN
FORSKNING PÅ FYRA MINUTER HAR VARIT VÄLDIGT
NYTTIGT FÖR MIN EGEN DEL FÖR ATT FÅ SYN PÅ DET
VIKTIGASTE JAG FORSKAR OM. REKOMMENDERAR
STARTKT ATT VARA MED!

KVINNLIG LEKTOR,
TÄVLANDE FORSKAR GRAND PRIX I MALMÖ

” DET ÄR FANTASTISKT ATT HÖRA FORSKARNA
GÖRA SINA RESULTAT BEGRIFPLIGA FÖR
PUBLIKEN. FÖR ATT FORSKNING SKA KOMMA
TILL NYTTA MÅSTE DEN NÅ UT I SAMHÄLLET
OCH INTE STANNA INOM DEN AKADEMISKA
VÄRLDEN.

LEIF CALLENHOLM,
TF GENERALDIREKTÖR PÅ VINNOVA.

Vinnarna från de regionala tävlingarna möttes i en nationell final på Nalen i Stockholm den 28 november 2017. Vinnare blev Peter Ueda från Karolinska institutet och Södersjukhuset i Stockholm. Finalen arrangerades av Vetenskap & Allmänhet, VA, tillsammans med forskningsråden Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova. Juryn bestod av Agnes Wold, läkare och professor i klinisk bakteriologi vid Göteborgs universitet, Anja Lundqvist, skådespelare, och Patrik Hadenius, journalist och chefredaktör Forskning & Framsteg. Bild: Vetenskap & Allmänhet/Erik Cronberg

VETENSKAP & ALLMÄNHET, VA, ÄR EN IDEELL FÖRENING SOM FRÄMJAR DIALOG OCH ÖPPENHET MELLAN ALLMÄNHET OCH FORSKARE

Vi arbetar för att åstadkomma samtal om forskning i nya former som engagerar. VA utvecklar också ny kunskap om relationerna forskning – samhälle genom opinionsundersökningar och studier. Medlemmar är ett 80-tal organisationer, myndigheter, företag och föreningar. Dessutom finns individuella medlemmar.

Vill du vara med i ForskarFredag eller veta mer om Vetenskap & Allmänhets dialogaktiviteter? Kontakta **Lena Söderström**, projektledare ForskarFredag Sverige: lena@v-a.se.

Twitter/Instagram: **vetenskapoallm**

Facebook: **forskarfredag** & **vetenskapoallm**

YouTube: **vetenskapoallmanhet**

Läs mer på v-a.se, forskarfredag.se
& forskargrandprix.se

Vetenskap & Allmänhet